

Volume 3, Issue 3(16), 2023

Journal of Physics and Technology Education

<https://phys-tech.jdpu.uz/>

Chief Editor:

Sharipov Shavkat Safarovich

Doctor of pedagogy, Professor, Rector of Jizzakh State Pedagogical University, Uzbekistan

Deputy Chief Editor:

Sodikov Khamid Makhmudovich

The Dean of the Faculty of Physics and Technological Education, dotsent

Orishev Jamshid Bahodirovich

Teacher of Jizzakh State Pedagogical University, Uzbekistan

Members of the editorial board:

Ubaydullaev Sadulla, dotsent

Ismailov Tuychi Djabbarovich, dotsent

Kholmatov Pardaboy Karabaevich, dotsent

Umarov Rakhim Tojievich, dotsent

Murtazaev Melibek Zakirovich, dotsent

Abduraimov Sherali Saidkarimovich, dotsent

Taylanov Nizom, senior teacher

Tagaev Khojamberdi, senior teacher

Tugalov Farkhod Karshibayevich, dotsent

Alibaev Turgun Chindalievich, PhD

Yusupov Mukhammad Makhmudovich, PhD

Kurbonov Nuriddin Yaxyakulovich, PhD

Irmatov Fozil Muminovich, PhD

Editorial Representative:

Jamshid Orishev

Phone: +998974840479

e-mail:

jamshidorishev@gmail.com

**ONLINE ELECTRONIK
JOURNAL**

“Fizika va texnologik ta’lim” jurnali

Журнал “Физико-технологического образование”

“Journal of Physics and Technology Education”

Indexed By:

Published By:

<https://phys-tech.jdpu.uz/>
Jizzakh State Pedagogical University, Uzbekistan

Nashr kuni: 2023-06-05

MUNDARIJA / CONTENTS / СОДЕРЖАНИЕ

№	MUALLIFLAR/ AUTHORS/ АВТОРЫ	MAQOLA NOMI/ ARTICLE TITLE/ НАЗВАНИЕ СТАТЬИ	SAHIFALAR/ PAGES / СТРАНИЦЫ
1	<i>Umarov Rahim , Yusupov Kirmon</i>	<i>Sharq mutafakrlarining aqliy mehnat va tarbiya haqidagi qarashlari</i>	<i>5-9</i>
2	<i>Umarov Rahim, Isoqov Shohruh</i>	<i>Xalq hunarmandchiligi bo'yicha mashg'ulotlarni otkazish metodikasi</i>	<i>10-14</i>
3	<i>Abduvasiyev Sardor Bahrom o'g'li</i>	<i>Fizika fanini o'qitishda internet saytlaridan foydalanish imkoniyatlari</i>	<i>15-19</i>
4	<i>Abduvasiyev Sardor Bahrom o'g'li</i>	<i>Fizika fanida o'quv jarayonida elektron o'quv vositalaridan foydalanish metodikasi</i>	<i>20-23</i>
5	<i>Абдувасиев Садрор Баҳром ўғли</i>	<i>Альтернативные источники энергии-перспективы их использования и развития в узбекистане</i>	<i>24-27</i>
6	<i>Abduvasiyev Sardor Bahrom ugli</i>	<i>Methodology for using electronic learning tools in the educational process on the subject "Physics"</i>	<i>28-31</i>
7	<i>Igamqulova Zilola , Umirov Javlonbek</i>	<i>Oy tutilishi va uning shartlari</i>	<i>32-34</i>
8	<i>Ortiqova Ozoda Sharofovna</i>	<i>Modaning tarkibi, funksiyalari va rivojlanish qonuniyatlari</i>	<i>35-38</i>
9	<i>Ortiqova Ozoda Sharofovna</i>	<i>Jamiyat hayotida liboslarning o'rni</i>	<i>39-41</i>
10	<i>Yo'ldoshev Mirjalol , Allamuradov Husan, Rustamov Yoqubjon</i>	<i>Fotorezistorlarni dastur yordamida boshqarishni talabalarga o'rgatish</i>	<i>42-46</i>
11	<i>Orishev Jamshid, Majidova Hurriyat</i>	<i>O'quv mashg'ulotlarni tashkil etishda media ta'limning didaktik imkoniyatlari</i>	<i>47-51</i>
12	<i>Orishev Jamshid, O'rozov Bobur</i>	<i>Texnologiya fanini o'qitishda media ta'lim vositalaridan foydalanish</i>	<i>52-55</i>
13	<i>Rahimov Azizbek, Yaxshiboyevich</i>	<i>Savodxonlik elementlarini takomillashtirish - pedagogik muammo sifatida</i>	<i>56-59</i>
14	<i>Rahimov Azizbek, Parmanova Jumagul</i>	<i>Rassom asarlarida ayol timsoli</i>	<i>60-64</i>
15	<i>Rahimov Azizbek, Normatov Shuxrat</i>	<i>Milliy ruxdagi ganch o'ymakorligi</i>	<i>65-69</i>
16	<i>Ortiqova Ozoda, Rahmatva Shahlo</i>	<i>Korsetli libos tikish tarixi va rivojlanish bosqichlari</i>	<i>70-73</i>
17	<i>Alqorov Qodir Xolmatovich</i>	<i>o'quvchilarni texnik ijodkorlik faoliyatiga tayyorlashda fizika bilan texnika fanlari</i>	<i>74-78</i>

		<i>aloqadorligi</i>	
18	<i>Alqorov Qodir, Yusupov Kermon</i>	<i>Ta’lim tizimida ma’naviy barkamol avlodni tarbiyalashning pedagogik muammolari</i>	79-82
19	<i>Tugalov Farhod, Mamadiev Uraljon</i>	<i>Физика ўқитишда талабаларнинг илмий дунёқарашини шакллантиришда муаммоли таълим технологияларининг ўрни</i>	83-86
20	<i>Tugalov Farhod, Berkiyeva Chexroza</i>	<i>Фундаментал фанларнинг аҳамияти</i>	87-91
21	<i>G`ofurova Aziza Xidirnazar qizi</i>	<i>Oliy ta’limda ixtisoslik fanlarni o‘qitish jarayonini takomillashtirish</i>	92-95
22	<i>Ortiqova Ozoda, Nazirova Nafisa</i>	<i>Milliy liboslarda bezaklar va pardoz-andozlarning ishlatilishi</i>	96-100
23	<i>Doniyorova Shahnoza, Urinboyeva Gulsevar</i>	<i>To’quvchilik san’ati va uning o’ziga xosligi</i>	101-104
24	<i>Doniyorova Shahnoza, Urinboyeva Gulsevar</i>	<i>Kreativ yondashuv asosida bo‘lajak o‘qituvchilarning art-dizaynga oid bilimlarini rivojlantirish prinsiplari</i>	105-107

TA’LIM TIZIMIDA MA’NAVIY BARKAMOL AVLODNI TARBIYALASHNING PEDAGOGIK MUAMMOLARI

Alqorov Qodir Xolmatovich., Yusupov Kermon Yassinovich

*Jizzax Davlat pedagogika universiteti, Texnologik ta’lim va tasviriy san’at
fanlari kafedrası katta o’qituvchilari
e-mail: qodir@bk.ru*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ta’lim tizimida xar taraflama etuk avlodni tarbiyalashda pedagoglarimizning muammolarini oson va mukammal bartaraf etish yuzasidan fikir muloxozalar keltirilgan.*

Kalit bo’zlar: *uyushtirish, aqliy, ijtimoiy-g’oyaviy, jismoniy, mehnat tarbiyasi, ekologik, huquqiy, estetik, iqtisodiy, vatanparvarlik, shakl, metod.*

Annotatsiya: *V dannoy state predstavleny idei o tom, kak legko i kachestvenno reshit zadachi nashix pedagogov po vospitaniyu zrelogo pokoleniya so vsex storon v sisteme obrazovaniya.*

Klyuchevye slova: *organizatsiya, duxovnoe, sotsialno-ideologicheskoe, fizicheskoe, trudovoe vospitanie, ekologicheskoe, pravovoe, esteticheskoe, ekonomicheskoe, patriotizm, forma, metod.*

Annotation: *This article presents ideas on how to easily and perfectly solve the problems of our pedagogues in raising the mature generation from all sides in the educational system.*

Key words: *organization, mental, socio-ideological, physical, labor education, ecological, legal, aesthetic, economic, patriotism, form, method*

Tarbiyaviy maqsad — shaxsda aniq belgilab olingan ma’naviy-ahloqiy sifatlarni tarbiyalashdan iborat bo’lib, bu yo’lda amalga oshirilishi zarur bo’lgan vazifalarning aniqlab olinishini taqozo etadi. Har bir tadbirni uyushtirishdan avval asosiy, yetakchi g’oya, yo’nalish (masalan, aqliy, ijtimoiy-g’oyaviy, jismoniy, mehnat tarbiyasi, ekologik, huquqiy, estetik, iqtisodiy, vatanparvarlik va boshqalar) aniq belgilanishi uning muvaffaqiyatini ta’minlash bilan maqsadni to’la amalga oshirilishi uchun xizmat qiluvchi shakl, metod va vositalarni to’g’ri tanlanishiga olib keladi.

Tarbiyaviy maqsadni belgilash bosqichida tadbirlarni tashkil etish va o’tkazishga mas’ul ma’naviy barkamol avlodni tarbiyalash (o’qituvchi, tarbiyachi,

sinf rahbari)ning vazifasi ta’lim muassasasi jamoasi imkoniyatlarini yagona g’oyaga yo’naltirish, mavjud pedagogik shart-sharoitlardan unumli foydalanish chora-tadbirlarini belgilash, tarbiyalanuvchilarning muayyan ta’sir tizimini qabul qilishga tayyorgarlik darajasiga tashxis qo’yishdan iboratdir.

XXI asrda tarbiyaning idealistik, pragmatik, realistik, antropotsentristik, erkin tarbiya, gumanistik va texnokratik modellariga amal qilinmoqda. Mazkur tizimni amalga oshirishda ushbu modellarning ijobiy jihatlari milliy tarbiya xususiyatlari bilan uyg’unlashtiriladi.

Jamiyat taraqqiyotining mavjud bosqichida ma’naviy barkamol avlodni tarbiyalash va malakali mutaxassisni tarbiyalashdan iborat ijtimoiy buyurtmani to’laqonli bajarish uzluksiz tarbiya tizimi mazmunida quyidagi asosiy yo’nalishlarning aks etishini taqozo qilmoqda:

- Ma’naviy-ahloqiy tarbiya.
- Aqliy tarbiya.
- Vatanparvarlik tarbiyasi.
- Ijtimoiy-g’oyaviy (mafkuraviy) tarbiya.
- Iqtisodiy tarbiya.
- Huquqiy (fuqarolik) tarbiya(si).
- Jismoniy tarbiya.
- Gigienik tarbiya.
- Ekologik tarbiya.
- Mehnat tarbiyasi.
- Baynalmilal tarbiya.
- Jinsiy tarbiya.
- Kasbiy tarbiya.
- Badiiy-estetik tarbiya.
- Oila tarbiyasi.

Ijtimoiy munosabatlar mazmunining tobora murakkab xususiyat kasb etayotganligi, ma’naviy barkamol avlodni tarbiyasiga ta’sir etuvchi omillarning miqdor jihatdan ortib borishi, shuningdek, muayyan hududda tashkil etilayotgan tarbiya jarayoniga salbiy, buzg‘unchi g‘oyalarni singdirishga bo‘lgan urinishlar hamda ularning oldini olish quyidagilarni ham mustaqil yo‘nalishlar sifatida e’tirof etish maqsadga muvofiqligini ko‘rsatmoqda:

Milliy g‘urur tarbiyasi.

Tarixiy tafakkur tarbiyasi.

Jamoaviylik tarbiyasi.

Diniy bag‘rikenglik tarbiyasi.

Ijtimoiy, iqtisodiy hamda madaniy sohalarda amalga oshirilayotgan islohotlar talablaridan kelib chiqqan holda yo‘nalishlarning soni ortib boradi. O‘zbekiston Respublikasining mustaqillik yillarida yoshlar tarbiyasini tashkil etishga doir respublika hukumatining qarorlari, mazkur jarayonga mas’ul bo‘lgan tegishli vazirlik hamda idoralarning me’yoriy hujjatlari asosida tarbiya samaradorligini oshirishga yo‘naltirilgan davlat dasturlari ham ishlab chiqilib, amaliyotga joriy qilindi.

Ma’lum ma’naviy-ahloqiy fazilat, sifatning ma’naviy barkamol avlodning tarbiyalanganlik darajasi muayyan mezonlar asosida baholanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Alqorov Qodir Xolmatovich, (2022). KOMPETENSIYAVIY Alkorov, K. K. (2022). THE ROLE OF EXTRACURRICULAR LEARNING IN SECONDARY SCHOOL. *Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal*, 2022(3), 27-41.
2. YONDOSHUV ASOSIDA FIZIKADAN SINFDAN TASHQARI ISHLARNI O‘TKAZISHNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI: Alqorov Qodir Xolmatovich, Abdulla Qodiriy nomidagi Jizzax Davlat pedagogika instituti “Fizika va texnologik ta’lim” fakulteti, texnologik ta’lim kafedrasini o‘qituvchisi. *Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал*, (5), 190-194.
3. Alqorov, Q., & Ostonova, Z. (2022). FIZIKADAN KOMPITENSTIYAVIY FANLARARO SINFDAN TASHQARI ISHLAR TEXNOLOGIYASI VA O‘QITISH METODIKASI. *Физико-технологического образования*, (3).
4. Kholmatovich, A. Q. (2022). NON-TRADITIONAL INTERDISCIPLINARY PHYSICS TECHNOLOGY AND TEACHING METHODS. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(1), 504-505.

5. Alqorov, Q. (2022). UMUMTA’LIM MAKTABLARIDA FIZIKA FANIDA ELEKTRODINAMIKA BO’LIMINI FANLARARO ALOQADORLIKDA O’QITISH. *Физико-технологического образования*, (3).
6. Abdurazzakovich, T. N., Isroilovich, K. B., Abdusalamovich, N. B., Qodir, A., & Jorakulovich, N. K. (2022). Oscillating modes of thermomagnetic avalanches in superconductors. *Zeitschrift für Naturforschung A*, 77(6), 599-601.
7. Alqorov, Q. (2022). ФИЗИКАДАН СИНФДАН ТАШҚАРИ ИШЛАРДА БОҒЛАНИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ. *Физико-технологического образования*, (6).
8. Alqorov, Q. (2023). FIZIKADAN SINFDAN TASHQARI ISHLARDA KASBIY INTEGRATSIYA MODEL. *Eurasian Journal of Academic Research*, 3(1), 23-26.
9. Alqorov, Q. (2023). FIZIKADAN SINFDAN TASHQARI ISHLARDA KASBIY INTEGRATSIYA MODEL. *Eurasian Journal of Academic Research*, 3(1), 23-26.